

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry (HYT ry)
Forskarföreningen vid Helsingfors universitet
The Helsinki University Researchers' and Teachers' Association, HUART

Toimintasuunnitelma vuodelle 2024

Toiminnan painopisteet vuonna 2024:

Kaikkien tieteentekijöiden asialla

- Parannamme toiminnallamme kaikkien tieteentekijöiden asemaa sisältäen myös muissa asiantuntijatehtävissä toimivat tieteentekijät.
- Puolustamme erityisesti epävarmassa työmarkkina-asemassa olevien tieteentekijöiden asemaa.
- Jatkamme työtä sen eteen, että myös apurahatutkijat ja nuoremmat tutkijat tunnustetaan täysivaltaisiksi yliopistoyhteisön jäseniksi.

Aktiivinen vaikuttaja yliopistoyhteisössä

- Huolehdimme myös muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön mahdollisuuksista vaikuttaa yliopiston päätöksentekoon.
- Periaatteen kaikki opettavat ja kaikki tutkivat on toteuduttava. Kaikille opetuspainotteisissa työtehtävissä toimiville on taattava riittävä osuus työajasta tutkimukseen ja opetuksesta kokonaan vapaita periodeja. Tuntiopetusta ei tule teettää maksamatta rahallista korvausta.

Jäsenten näkyvänä tukena arjessa ja uralla

- Tieteen tekeminen on tiimityötä. Olemme yhteisöllinen ja aktiivinen ammattiyhdistys ja vastaamme jäsentemme erilaisiin tuen tarpeisiin olemalla solidaarinen ja saavutettava eri uravaiheissa olevien tieteentekijöiden yhteisö.
- Otamme kansainväliset jäsenemme toimintaamme mukaan ja pyrimme madaltamaan kaikkien tieteentekijöiden kynnystä tulla mukaan toimintaamme.
- Lisäämme näkyvyyttämme ja vaikuttavuuttamme sekä kasvatamme jäsenmääräämme, järjestäytymisastetta ja jäsenten tietoisuutta ammattiyhdistystoiminnasta sekä työehtosopimuksen keskeisistä ehdoista.
- HYT luo toimintamallin opiskelijajäsenyydelle.
- Sloganimme on "älä pärjää yksin".

Tieteentekijöiden etuja puolustamassa ja valvomassa

Määräaikaisten, apurahatutkijoiden, nuorempien tutkijoiden ja työttömien tutkijoiden aseman parantaminen

Edelleen suuri osa tieteentekijöistä työskentelee lyhyissä ja epävarmoissa työsuhteissa tai apurahan turvin. Tämä heikentää tutkijan uran alkuvaiheen ammattimaisuutta ja tieteenteon edellytyksiä sekä tekee suunnitelmallisen urakehityksen vaikeaksi.

HYT vaatii perusteettomien määräaikaisuuksien vakinaistamista sekä määräaikaisten palvelussuhteiden solmimista vähintään tiedossa olevien projektien mittaisiksi. Viittaukset rahoituksen epävarmuuteen tai sen puuttumiseen eivät ole hyväksyttäviä määräaikaisuuden perusteita. Määräaikaiset työntekijät on otettava huomioon tiedekuntien ja osastojen henkilöstösuunnittelussa, ja heidän urakehitystään on tuettava.

Tutkijoiden eurooppalainen peruskirja sekä säännöstö tutkijoiden työhönnotosta velvoittavat työnantaja ja rahoittaja tunnustamaan kaikki tutkijanuralla olevat tutkijat ammattilaisiksi. Heitä on kohdeltava sen mukaisesti. Tämä edellyttää, että esimerkiksi väitöskirjatutkimukselle on oltava kunnolliset edellytykset. Aloittaville nuorille tutkijoille on turvattava rahoitus koko väitöskirjatutkimuksen ajaksi –tyypillisesti 4-5 vuodeksi (ml. tutkijakoulupaikat ja apurahalla sekä projekteissa työskentelevät), ja heidän on saatava riittävästi laadukasta ohjausta.

HYT vaatii, että kaikkia yliopistoyhteisön jäseniä riippumatta työsuhteen tai affiliaation muodosta on kohdeltava tasavertaisesti. Erityisesti apurahatutkijoiden integroitumiseen yliopistoon ja työyhteisöön on kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi yksiköiden viestintä on kohdistettava myös apurahatutkijoille - ei vain työsuhteisille. Heille on turvattava asianmukaiset edellytykset tutkimuksen tekemiseen – mukaan lukien työtilat, -laitteet, työterveys ja muut fasiliteetit. Käytäntöjen tulee olla yhtenäiset kaikissa tiedekunnissa. Apurahatutkijat tulee ottaa mukaan heitä koskevien päätösten, kuten tilaratkaisujen suunnitteluun.

Oikeus perhevapaisiin tulee tunnustaa koko yliopistossa palvelussuhteen luonteesta riippumatta. HYTin keskeinen vaatimus on, että kaikkia yliopistolaisia kohdellaan tasavertaisesti. HYT kannattaa käytäntöä, jonka mukaan sekä vanhempain- että hoitovapaa pidentää määräaikaisen tutkijan työsuhdetta pidettyjen vapaiden verran.

HYT vaatii, että tieteentekijöiden perehdytystä parannetaan. Työnantajan on perehdytyksessä kiinnitettävä erityistä huomiota vastikään maahan muuttaneiden työntekijöiden perehdyttämiseen. Perehdytyksessä on käytävä selvästi ilmi palkkausjärjestelmä, työntekijän oikeudet sekä henkilöstöjärjestösuhteet ja luottamusmiestoiminta, kuten työehtosopimus edellyttää. Tavoitteen saavuttamiseksi HYT osallistuu uusien työntekijöiden ja väitöskirjatutkijoiden perehdytystilaisuuksiin ja viestii näiden järjestäjille tavoitteiden mukaisista asioista. HYT kehittää avoimesti saatavilla olevaa perehdytysmateriaaliaan, jota jaetaan uusille yliopistolaisille sekä perehdytyksestä vastaaville henkilöille.

Hyvän yhteistoimintakulttuurin ja yliopistodemokratian edistäminen

HYT käy tiivistä dialogia Helsingin yliopiston johdon kanssa ja edistää hyviä henkilöstöpoliittisia käytänteitä yliopistossa. Näitä tavoitteita toteuttavat pääluottamusmiesten säännölliset tapaamiset yliopiston henkilöstöjohdon kanssa sekä HYTin johdon tapaamiset yliopiston johdon kanssa. Toiminnassaan HYT panostaa hyvien yhteistyösuhteiden ylläpitämiseen yliopiston henkilöstöhallinnon ja rehtoraatin kanssa. HYTin jäseniä on mukana kampuksilla työsuojelutoimikunnissa ja tiedekuntaneuvostoissa. HYT on aktiivisesti mukana luottamusmiestoiminnassa yhdessä muiden henkilöstöjärjestöjen kanssa. HYT kannustaa ja tukee jäseniään hakeutumaan jäseniksi yliopiston päättäviin elimiin.

HYT kehittää yliopistoyhteisön avoimuutta ja vaatii luottamusmiehille laajempaa oikeutta saada tiedot määräaikaista työsuhteista. Myös palkkatietojen pitää olla pääluottamusmiesten saatavilla. Näiden tietojen tulee olla nimikekohtaisia ja sukupuolen mukaan tilastoituja. HYT suhtautuu paikallisen sopimisen lisäämiseen kriittisesti, ellei henkilöstön edustajien mahdollisuuksia luottamusmiestehtävien hoitoon merkittävästi paranneta nykyisestä.

Yliopistoyhteisön jäsenten mahdollisuutta osallistua tasavertaisesti yliopiston päätöksentekoon ja sen valmisteluun on vahvistettava. Tasakolmikannan periaate on otettava käyttöön kaikissa kollegiaalisissa päätöksentekoelimissä. Yliopistoyhteisö on myös aidosti otettava mukaan esim. työtä koskevien muutosten suunnitteluun ja päätöksentekoon. Ei riitä, että järjestetään kuulemis- tai infotilaisuuksia, jos yhteisön näkemyksille ei anneta painoarvoa asioista päätettäessä. HYT pyrkii myös parantamaan myös muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston päätöksentekoon.

“Kaikki tutkivat ja kaikki opettavat” ei saa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi. HYTin tavoitteena on, että yliopistonlehtorien ja yliopisto-opettajien opetustuntien määrää rajataan niin, että jokaisella on realistinen mahdollisuus tehdä tutkimusta. Helsingin yliopiston julkilausuttuna periaatteena on, että “kaikki opettajat tutkivat ja kaikki tutkijat opettavat”. Periaate ei saa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi vaan myös

opetuspainotteissa tehtävissä työskenteleville on annettava aito mahdollisuus tehdä tutkimusta. Mahdollisuus tutkimuksen tekoon ei toteudu, jos työntekijältä vaaditaan työehtosopimuksen suojalausekkeessa enimmäismääräksi tarkoitettu 394 kontaktiopetustuntia vuodessa.

HYT vaatii, että opiskelijamäärien lisääntyessä, opetustyön määrä ei lisääny vaan opetuksen resursseja on kasvatettava. Myös epätavallisten tilanteiden, kuten koronapandemian, aiheuttama kuormitus on otettava huomioon ja tarvittaessa tarkasteltava työsuunnitelmien toteutumista. Opettajien oikeus lomaan on turvattava, vaikka kesäopetusta laajennettaisiin nykyisestä. HYT vaatii edelleen, että opettajalla on oikeus valita opetuksensa sisällöistä sekä toteutustavoista ja -ajoista.

Työehtosopimuksen suosituksen mukaan väitöskirjatutkijoiden työajasta opetustehtäviin voi kohdistua korkeintaan 5 prosenttia kokonaistyöajasta eli 81 tuntia vuodessa. Tähän aikaan tulee sisältyä opetustapahtuman lisäksi myös opetuksen valmistelu ja opintosuoritusten arvostelu. HYT vaatii, että tämä tulkinta kirjataan myös yliopiston asiakirjoihin ja työsuunnitelmien ohjeistukseen. Väitöskirjatutkijan antaman opetuksen tulee tukea väitöskirjan valmistumista ja liittyä tutkimuksen teemoihin sekä pätevoittää nuorempaa tutkijaa akateemisella uralla.

Lisää vaikuttavuutta ja näkyvyyttä

Ammattiyhdistyksen painoarvo seuraa jäsenmäärän ja järjestäytymisasteen kasvua. HYT pyrkii jäsenmääränsä ja järjestäytymisasteen kasvattamiseen yliopistolla. Näin voidaan paremmin puolustaa kaikkien tieteentekijöiden etuja ja oikeuksia ja kehittää työelämää yliopistolla parempaan suuntaan. Tavoitteen saavuttamiseksi HYT parantaa näkyvyyttään ja viestintäänsä ammattiyhdistystoiminnasta ja edunvalvonnasta yliopistolla. Pyrimme tähän vaikuttavalla paikallisella edunvalvontatyöllä sekä vastaamalla jäsentemme erilaisiin tuen tarpeisiin. HYT myös madaltaa kynnystä tulla mukaan ja tutustua ammattiyhdistystoimintaan työryhmien sekä keskustelu- ja virkistystilaisuuksien kautta. Kaikissa HYTin järjestämissä tilaisuuksissa otetaan huomioon jäsenrekrytointi ja jaetaan yhdistyksen esitteitä ja muuta tietoa HYTistä ja Tieteentekijöiden liitosta.

HYT selvittää mahdollisuuksia laajentaa opiskelijajäsenyyttä ja ideoi mallia, jolla opiskelijat voidaan saada mukaan toimintaan jo ennen heidän siirtymistään työelämään.

Jäsenten tukena arjessa ja uralla

HYT pyrkii olemaan saavutettava ja solidaarinen tieteentekijöiden yhteisö. Huomioimme toiminnassamme eritaustaiset ja eri uravaiheissa olevat jäsenemme ja pyrimme vastaamaan erilaisiin tuen tarpeisiin. HYT järjestää edunvalvontaan liittyviä tilaisuuksia ja virkistystilaisuuksia. HYT ylläpitää tiede-, koulutus- ja yliopistopoliittista

keskustelua muun muassa järjestämällä tilaisuuksia, jossa jäsenillä on mahdollisuus keskustella yliopiston johdon kanssa.

HYT jakaa ja tuottaa tietoa edunvalvonnan tarpeisiin sekä tekee tunnetuksi liiton ja sen työryhmien selvityksiä, ohjeita ja suosituksia. HYTin tiedotusryhmä jatkaa aktiivista toimintaansa viestintästrategian mukaisesti. Tiedotusryhmä kehittää ja tuottaa yhdistyksen kotisivujen ja blogin sisältöjä sekä ideoi uusia tapoja tiedottaa ja pitää yhteyttä jäseniin. Jäsenten tieteellistä työtä ja tieteellistä jatkokoulutustumista tuetaan esim. tarjoamalla apurahoja tutkimus-, matka- tai muihin vastaaviin kuluihin.

HYT pyrkii olemaan saavutettava yhteisö. HYT järjestää esimerkiksi tapahtumia kansainväliselle henkilöstölle ja pyrkii parantamaan heidän tietoisuuttaan esimerkiksi ammattiyhdistystoimintaan ja työttömyysturvaan liittyvissä asioissa. Yhdistyksen hallituksessa on nimetty kansainvälisten asioiden vastaava sekä kansainvälisten asioiden ryhmä. Kansainvälisille jäsenille järjestetään noin kerran lukukaudessa tilaisuuksia vuonna 2016 aloitetun mallin mukaisesti. Tiedotuksessa otetaan ruotsin- ja englanninkieliset jäsenet huomioon julkaisemalla osa aineistosta myös näillä kielillä. Kansainvälisille jäsenille tarjotaan mahdollisuuksia tulla mukaan toimintaan esimerkiksi viestimällä kokouksista ja tapahtumista myös englanniksi.